

N:o 128.

Af herr **O. N. Olsson** i Heden, om ändring af lagen angående byggnad och underhåll af kyrka m. m.

Undertecknad tillåter sig härmed vördsamt föreslå ändring af lag angående byggnad och underhåll af kyrka med hvad därtill hörer, så ock af särskild sockenstufva.

Bekant är, hurusom reformering af gamla föråldrade lagbestämmelser i regel företages med mycken, ja, stundom med kanske alltför mycken försiktighet och till följd däraf sällan i den utsträckning, som förändrade tidsförhållanden påkalla.

Särskildt blir detta förhållandet, då någon samhällsklass finner med sin fördel förenligt att motsätta sig en föreslagen lagreform. Att sådana skäl varit medverkande och förhindrat framgången af vid upprepade tillfällen påyrkad förändring uti ofvan angifna lag, är uppenbart. Detta har också haft till naturlig följd, att sådana yrkanden upprepats tidigt efter det lagbestämmelserna undergått förändring. Att de, som isynnerhet blifva lidande af dessa kvarliggande gamla orättvisor, icke kunna hvila eller gifva sig tåls, förrän rättvisa skipats, torde vara lika förlåtligt som naturligt. Sålunda ha här ifrågavarande förordnanden efter enträgna framställningar under de sista 25—30 åren upprepade gånger blifvit förändrade, men hvarje gång endast ofullständigt och icke till den utsträckning, som påyrkats, och som af Riksdagens vederbörande utskott förordats såsom billigt och rättvist. Den byggnadsskyldighet, som åligger det allmänna beträffande kyrka m. m., skall, enligt nu gällande bestämmelser, utgöras efter hela fyrktalet å fastighet samt efter halfva fyrktalet å öfriga beskattningsföremål. Att denna olikhet emellan de olika beskattnings-

föremålen för utgörande af här ifrågavarande byggnadsskyldighet är på det högsta orättvis, vinner sitt fullgoda stöd af skatteregleringskommitténs för ej mindre än 22 år sedan — 1882 — gjorda uttalande: »att kostnaden för de i 26 kapitlet 1, 2 och 4 §§ byggningsbalken omförmälda byggnader skulle utgå efter samma grunder, som kommittén föreslagit för utgörande af kommunalutskylder» — och lärer auktoriteten hos denna kommitté uti ifrågavarande sak icke kunna bestridas. — Likaså har Riksdagens lagutskott, såsom redan ofvan antydts, vid de tillfällen, då denna lag varit föremål för dess pröfning, städse insett och erkänt billigheten och rättvisan uti den ifrågasatta lagändringen för utjämnande af dessa bördor och deras fördelning å de olika skatteföremålen, samt särskildt år 1898 tagit steget fullt ut, då utskottet uti en lika korrekt som kraftig motivering föreslagit Riksdagen, »att fullt likställa samtliga beskattningsföremål med hänsyn till deras deltagande i förevarande besvär». Att den sålunda ifrågasatta och vitsordade lagändringen likväl resulterat uti så ofullständiga åtgärder från Riksdagens sida, som framgår af lydelsen af de nuvarande lagarna, torde, såsom redan påpekats, icke kunna tillskrifvas andra bevekelsegrunder än de, som äro betingade af klassintresset; och då uppstår den frågan osökt, huruvida sådana bevekelsegrunder äro förenliga med lagstiftarens uppgift i fråga om bevarandet af den viktiga rättsgrunden: allas likhet inför och behöriga stöd af lagen samt dess rättvisa emot alla. Nekas kan icke, att senare tidens lagstiftningsarbete alltmera sträfvat att tillmötesgå berättigade framställningar om förbättringar å olika områden, hvilket ger anledning hoppas, att här ifrågavarande, särskildt påtagliga och från auktoriseradt håll fullt erkända missförhållanden icke länge skola vänta på rättelse.

Vid föregående tillfällen, då här berörda förändring varit ifrågasatt, har i brist på verkliga sakskäl framhållits af motståndarne, att lagändringen icke kunnat vara påkallad af behofvet, då lagen ändrats så nyligen förut — ett skäl som bekant i brist på bättre rätt ofta användes, och jag förutser att detsamma med kanske ännu större styrka skall låta sig höras nu, då de nuvarande lagbestämmelserna i fråga äro jämförelsevis nyligen tillkomna; men häremot tillåter jag mig ytterligare betona, huru som den hittills vidtagna här afsedda lagändringen varit alltför knapphändig i den rätta riktningen och icke ens vid tiden för dess tillkomst motsvarat då befintliga berättigade anspråk, och då är det lätt insedt, att sådana stadganden icke kunna blifva långlivade, som redan vid födelsen äro utlevade, samt att den ständigt stigande och raskt fortgående utvecklingen på näringslivets, särskildt på industriens område, med hvilken jordbruksnäringen icke kan hålla jämna steg utan alltmera distanseras till

jordbrukets nackdel, tydligen ådagalägger, att bibehållandet af en allmän börda till den underlägsna näringens obilliga betryck icke längre kan försvaras.

Då jag sålunda är förvissad om dessa byggnadsskyldigheters nuvarande orättvisa fördelning å dem, hvilka de åligga, så har jag icke dragit i betänkande att göra dessa spørsmål till föremål för Riksdagens förnyade pröfning, helst det icke lär kunna jäfvas, att byggnader af här omförmälda slag äro minst lika nödvändiga för hvarje klass af samhällsmedborgare som trots något, som tillhör det gemensamma samhället och efter lika skattegrund af olika skatteföremål upprätthålles.

På grund af det sålunda anförda vågar jag alltså föreslå,
det Riksdagen behagade för sin del besluta och antaga följande:

Lag

angående byggnad och underhåll af kyrka med hvad därtill hörer så ock af särskild sockenstufva.

Med upphäfvande af hvad hittills varit stadgadt förordnas som följer:

Kyrka med klockstapel, kyrkomur och annat som till kyrka hörer så ock sockenstufva skola, där icke annorlunda är särskildt förordnad, uppehållas och byggas på deras kostnad, hvilka inom församlingen erlægga kommunalutskylder efter åsatt fyrktal; dock vare de, hvilka äga åtnjuta de genom prästerskapets privilegier förunnade förmåner, ej skyldiga att i denna kostnad deltaga i vidsträcktare mån än som med samma privilegier må vara förenligt.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 28 januari 1904.

Oscar N. Olsson
från Göteborgs och Bohus län.

I motionens syfte instämma:

C. T. Lind.

Joh. Larsson,
Presstorp.
